

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์และการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่ทวีความรุนแรง อันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร ประกอบกับแนวโน้มระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลกที่เน้นความเป็นเสรีนิยมทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอก และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในโลกได้ ประเทศต่างๆ จึงเร่งพัฒนาความสามารถเพื่อความมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และการพัฒนาความคิดการกระทำของผู้ปฏิบัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะและกลุ่มเป้าหมายของการปรับปรุงที่แตกต่างกันไป (พัชรา มิ่งไม้, 2543 : 1) กลไกหนึ่งขององค์กรที่ช่วยกำกับดูแลเพื่อให้หน่วยงานมีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ คือ การตรวจสอบภายใน

จากเหตุการณ์ความล้มเหลวของธุรกิจและวิกฤตเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอนรอน หรือธนาคารแบร์ริง ต่างสะท้อนถึงความล้มเหลวของระบบควบคุมภายในขององค์กร รวมทั้งการไม่มีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน และถือเป็นบทเรียนให้องค์กรธุรกิจอื่น ต้องหาทางป้องกันตนเองจากความล้มเหลวที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อองค์กร นอกจากนี้ ยังมีแรงผลักดันจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตัวอย่างเช่น การออกกฎหมาย FCPA (Foreign Corrupt Practices Act) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่เป็นผู้นำการพัฒนางานตรวจสอบในปี พ.ศ.2520 เกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้เกิดการจ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศอื่นเพื่อสิทธิพิเศษ โดยผู้บริหารขององค์กรต้องทำรายงานให้กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กฎหมาย FCPA ไม่ได้บังคับให้ต้องใช้กระบวนการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย แต่การใช้การตรวจสอบภายในที่เหมาะสมจะทำให้องค์กรสามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย FCPA ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548 : 7)

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายและรวดเร็วที่กล่าวมานี้ มีผลอย่างสูงต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนและปรับปรุงกลไกการบริหารงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว มีความคิดริเริ่ม มีความทันสมัยสอดคล้องกับสังคมยุคใหม่ เพื่อให้ระบบราชการมีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันที่ดี

เพียงพอที่จะสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ สร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม โปร่งใส มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ รวมทั้งสร้างเสริมให้เกิดความมั่นใจและความเชื่อมั่นศรัทธาในการปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างยั่งยืน

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในลักษณะการสร้างภูมิคุ้มกัน ในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีส่วนร่วม เสริมสร้างให้มีการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยการสร้างกระบวนการตรวจสอบให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตอบสนองต่อกระแสเรียกร้องความรับผิดชอบต่อสังคมและมาตรการระหว่างประเทศ โดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพและ โปร่งใสที่มุ่งประโยชน์สุขของประชาชน เพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณแผ่นดิน และยกระดับการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการไปสู่ระบบการประเมินรอบด้านบนพื้นฐานการถ่วงดุลอำนาจและการสร้างความสมดุลเชิงอำนาจ รวมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการตรวจสอบของภาคีต่าง ๆ ประกอบกับ ยึดประโยชน์ส่วนรวม และปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และสำหรับประเทศไทยการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในภาครัฐและเอกชนได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ เนื่องมาจากนโยบายการเปิดการค้าเสรี ทำให้ธุรกิจต้องเร่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของตน ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดจากการขาดวินัยทางการเงิน ชื่อเรียกร้องจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ผสมกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งปรับปรุงระบบการปฏิบัติและการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส สำหรับปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมถึงการตรวจสอบภายในเริ่มมีมาหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา และได้รับการยอมรับทั้งในภาคเอกชนและภาคราชการ รวมทั้ง กฎระเบียบที่ผลักดันให้กระบวนการควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน ได้รับความสำคัญเพิ่มสูงขึ้นจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สภาวิชาชีพบัญชี รวมถึงหน่วยงานที่กำกับดูแลของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ซึ่งดูแลกำกับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับกระทรวงการคลัง

และกระทรวงการคลังในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในภาครัฐ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2548 : 7)

ในภาครัฐไทย กระทรวงการคลัง ได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานราชการในประเทศไทยและให้ถือปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา โดยได้มีการปรับปรุง พัฒนา กฎ ระเบียบดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงฉบับล่าสุด ตามระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ.2551 และกำหนดให้ การตรวจสอบภายใน เป็นกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ (กระทรวงการคลัง. 2551 : 1)

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวง เป็นแผนการปฏิบัติราชการ จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ... 2552 : 32) มีหน้าที่หลักในด้านการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในกิจกรรมการตรวจสอบภายในของหน่วยงาน จึงได้ออกระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการตรวจสอบภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2537 ขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. 2537 : 1-5) เพื่อให้การตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัด ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ดำเนินไปอย่างเหมาะสมและเป็นระบบเดียวกัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นการภายในเพิ่มขึ้น จากการตรวจสอบภายในตามระเบียบกระทรวงการคลัง และมอบหมายให้สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข สำนักตรวจและประเมินผล กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามนโยบาย สำหรับหน่วยงานในเขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ ปีละ 2 ครั้ง โดยนโยบาย ดังกล่าวกำหนดในภารกิจที่ 2 : การติดตามผลการปฏิบัตินโยบายสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค ประเด็นหลักที่ 4 การบริหารจัดการระบบสุขภาพ หัวข้อ การบริหารการเงินการคลังระดับเขต และจังหวัด (Health Care Financing) เรื่องระดับความสำเร็จในการบริหารการเงินการคลังในระดับ จังหวัด และประเด็นหนึ่ง ในกิจกรรมในหัวข้อดังกล่าวได้แก่ การพัฒนาระบบควบคุมภายใน หน่วยบริการ ซึ่งกำหนดให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการตรวจสอบภายในหน่วยบริการ

ในสังกัด ได้แก่ โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิในเขตพื้นที่ครบทุกแห่ง สืบเนื่องจากปัจจุบัน โรงพยาบาลต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ และ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ประสบภาวะวิกฤตทางการเงินรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ การประเมินความมั่นคงสถานะการเงินในภาพรวมพบว่าการลดลงของทุนสำรองสุทธิมาเป็นลำดับ จาก 35,466 ล้านบาทในปี 2552 เหลือเพียง 27,599 ล้านบาทในปี 2553 ไตรมาส 3 นอกจากนี้ ผลประกอบการที่แสดงในงบดุลยังพบว่ามีรายได้ ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย โดยในภาพรวมขาดทุน 1,246.38 ล้านบาทในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 3,098.88 ล้านบาทในไตรมาส 3 ของปี 2553 (สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข. 2554 : 160)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ในฐานะเป็นส่วนราชการประจำจังหวัด อยู่ในเขตตรวจราชการที่ 9 มีหน้าที่ในการบริหารจัดการด้านจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในพื้นที่จังหวัด ดำเนินการและประสานงาน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน รวมถึงกำกับดูแล ประเมินผลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วย โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 7 แห่ง และสถานีอนามัย ซึ่งปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 66 แห่ง รวมทั้งสิ้น 80 แห่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ และมีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ... 2552 : 37-38) รวมทั้งดำเนินการตามนโยบายการตรวจสอบภายในโรงพยาบาลทุกแห่งในสังกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ประเมินผลจากสำนักตรวจราชการที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายในได้แก่ การสอบทานและประเมินความเพียงพอ และประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดว่า ได้ดำเนินการตามกฎหมายและกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าสามารถที่จะดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดจึงได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักจัดการงานทั่วไป เกษัชกร นักเทคนิคการแพทย์ เจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข เป็นผู้ตรวจสอบภายในประจำหน่วยงานเป็นการประจำ ตามคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ 48/2553 ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2553 และคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ 65/2553 ลงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ.2553

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงานในสังกัดอีกหน้าที่หนึ่ง และให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการตรวจสอบภายในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2537

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ตรวจสอบภายในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ได้รับแต่งตั้ง ดำเนินการตรวจสอบภายในโรงพยาบาลในสังกัดทุกแห่งอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามเกณฑ์ที่สำนักตรวจราชการกำหนด นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบเฉพาะกิจในหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายเป็นครั้งคราว ซึ่งจากการปฏิบัติงานของทีมตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ผ่านมา ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารขององค์กร และเป็นไปในลักษณะของการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรของหน่วยงานระดับอำเภอในสังกัด อย่างไรก็ตามความสำเร็จที่ยั่งยืนของงานตรวจสอบภายใน นอกเหนือจากปัจจัยข้างต้นแล้ว ผลที่เกิดจากพฤติกรรมของผู้ตรวจสอบภายใน อันได้แก่ การกระทำต่อหน้าที่ที่แสดงออกในหน่วยรับตรวจที่เหมาะสม จึงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติสำหรับกิจกรรมการตรวจสอบภายในของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดเหมาะสม สอดคล้องกับหน่วยงานที่ได้รับการตรวจสอบ และช่วยให้การตรวจสอบภายในของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแนวทาง ในการพัฒนา ปรับปรุงงานตรวจสอบภายในให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานผู้รับตรวจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของผู้รับตรวจในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด
2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนางานตรวจสอบภายในของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานผู้รับตรวจ
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับหน่วยงานผู้รับตรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทุกระดับในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ รวม 7 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลตราด และ โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลบ่อไร่ โรงพยาบาลคลองใหญ่ โรงพยาบาลเขาสมิง โรงพยาบาลแหลมงอบ โรงพยาบาลเกาะช้าง และ โรงพยาบาลเกาะกูด ที่ได้รับการตรวจสอบภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 จำนวน 162 คน จำแนกเป็น

1.1 ผู้บริหารทุกระดับ จำนวน 52 คน ประกอบด้วย

1.1.1 โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 10 คน ครอบคลุมตำแหน่งดังต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยการ
- 2) รองผู้อำนวยการด้านอำนวยการ
- 3) หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล
- 4) หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
- 5) หัวหน้าฝ่ายการเงิน
- 6) หัวหน้าฝ่ายบัญชี
- 7) หัวหน้าฝ่ายพัสดุ
- 8) หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม
- 9) หัวหน้าฝ่ายชันสูตร
- 10) หัวหน้างานประกันสุขภาพ

1.1.2 โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลบ่อไร่
โรงพยาบาลคลองใหญ่ โรงพยาบาลเขาสมิง โรงพยาบาลแหลมงอบ โรงพยาบาลเกาะช้าง และ
โรงพยาบาลเกาะกูด แห่งละ 7 คน รวม 42 คน ครอบคลุมตำแหน่งดังต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยการ
- 2) หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล
- 3) หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม
- 4) หัวหน้าฝ่ายประกันสุขภาพ
- 5) หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
- 6) หัวหน้างานชั้นสูต
- 7) หัวหน้างานการเงินและบัญชี

1.2 ผู้ปฏิบัติงานทุกสายงาน จำนวน 110 คน ครอบคลุมในด้านการเงินและการ
บัญชีด้านเภสัชกรรม ด้านการพัสดุ ด้านการชั้นสูต ด้านการประกันสุขภาพ จำแนกเป็น

1.2.1	โรงพยาบาลทั่วไป	จำนวน 20 คน
1.2.2	โรงพยาบาลชุมชน 6 แห่ง	จำนวน 90 คน ประกอบด้วย
	1) โรงพยาบาลบ่อไร่	จำนวน 16 คน
	2) โรงพยาบาลคลองใหญ่	จำนวน 17 คน
	3) โรงพยาบาลเขาสมิง	จำนวน 17 คน
	4) โรงพยาบาลแหลมงอบ	จำนวน 15 คน
	5) โรงพยาบาลเกาะช้าง	จำนวน 15 คน
	6) โรงพยาบาลเกาะกูด	จำนวน 10 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้รับตรวจในโรงพยาบาลระดับ
ทุติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 1 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 แห่ง รวม 7 แห่ง
สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด จำแนกดังนี้

- 2.1.1 เพศ
- 2.2.2 อายุ
- 2.2.3 ระดับการศึกษา
- 2.2.4 ตำแหน่งงาน
- 2.2.5 หน่วยงานที่สังกัด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 ด้านความรู้ ความสามารถในการลักษณะงานตรวจสอบภายใน
- 2.2.2 ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน
- 2.2.3 ด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน
- 2.2.4 ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน
- 2.2.5 ด้านวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้รับตรวจในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ รวม 7 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ในช่วงปีงบประมาณ 2553-2554 ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด

2. **การตรวจสอบภายใน** หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ตรวจสอบภายในดำเนินการสอบทานและประเมินความเพียงพอรวมทั้งประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ รวม 7 แห่งในสังกัดว่า ได้ดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าสามารถที่จะดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมเฉพาะประเภทการตรวจสอบทางการเงิน และการตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังนี้

2.1 การตรวจสอบทางการเงิน หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สิน และประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของระบบงานต่าง ๆ ว่ามีเพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่บันทึกในบัญชี รายงานทะเบียน และเอกสารต่าง ๆ ถูกต้องและสามารถสอบทานได้ หรือเพียงพอที่จะป้องกันการรั่วไหลสูญหายของสินทรัพย์

2.2 การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรว่าเป็นไปตามข้อกำหนด ทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ มาตรฐาน นโยบาย แผนงาน และวิธีการที่กำหนดไว้

3. **หน่วยรับตรวจ** หมายถึง โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 1 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 แห่ง รวม 7 แห่งในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ซึ่งมีภารกิจในด้านการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม รักษาโรคภัย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชนให้มีความสุขภาพดี ประกอบด้วย โรงพยาบาลตราด

โรงพยาบาลบ่อไร่ โรงพยาบาลคลองใหญ่ โรงพยาบาลเขาสมิง โรงพยาบาลแหลมงอบ
โรงพยาบาลเกาะช้างและโรงพยาบาลเกาะกูด

4. **โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ** หมายถึง โรงพยาบาลชุมชนที่จัดสถานบริการรักษาผู้ป่วยตั้งแต่ 30 เตียงไม่เกิน 150 เตียง และโรงพยาบาลทั่วไปที่จัดสถานบริการรับผู้ป่วย 150 เตียงไม่เกิน 500 เตียง

5. **ผู้ตรวจสอบภายใน** หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ 48/2553 ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2553 และคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดที่ 65/2553 ลงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ.2553) ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในหน่วยงานในสังกัด

6. **ผู้รับตรวจ** หมายถึง บุคลากรทุกระดับและทุกสายงานที่ได้รับการตรวจสอบภายในในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ รวม 7 แห่งจากผู้ตรวจสอบภายในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 ได้แก่ โรงพยาบาลตราด โรงพยาบาลบ่อไร่ โรงพยาบาลคลองใหญ่ โรงพยาบาลเขาสมิง โรงพยาบาลแหลมงอบ โรงพยาบาลเกาะช้างและโรงพยาบาลเกาะกูด จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด

7. **ตำแหน่งงาน** หมายถึง ตำแหน่งงาน หรือระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานของผู้รับตรวจ แบ่งเป็นระดับบริหาร (ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน) และระดับปฏิบัติงาน

8. **หน่วยงานที่สังกัด** หมายถึง โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิที่ผู้รับตรวจสังกัด แบ่งเป็นโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน

9. **ความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน** สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้รับการตรวจสอบในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน รวม 7 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ที่มีต่อการแสดงออกของผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพและคุณลักษณะที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในงานตรวจสอบภายใน ตามการรับรู้ของผู้รับตรวจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังต่อไปนี้

9.1 **ด้านความรู้ ความสามารถ**ในลักษณะงานตรวจสอบภายใน หมายถึง การแสดงออกของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความรู้ด้านกฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง และความสามารถในการแนะนำ และยกตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี รวมทั้งพฤติกรรมกรปฏิบัติต่อผู้รับตรวจ

ให้เข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง เกี่ยวกับงานการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแลองค์กรที่ดี งานการเงินและการบัญชี งานพัสดุ งานเกษตรกรรมและชั้นสูตร และงานประกันสุขภาพ

9.2 ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน หมายถึง การแสดงออกของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและให้คำแนะนำที่ถูกต้อง การอำนวยความสะดวก การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่า ลดขั้นตอน ปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น

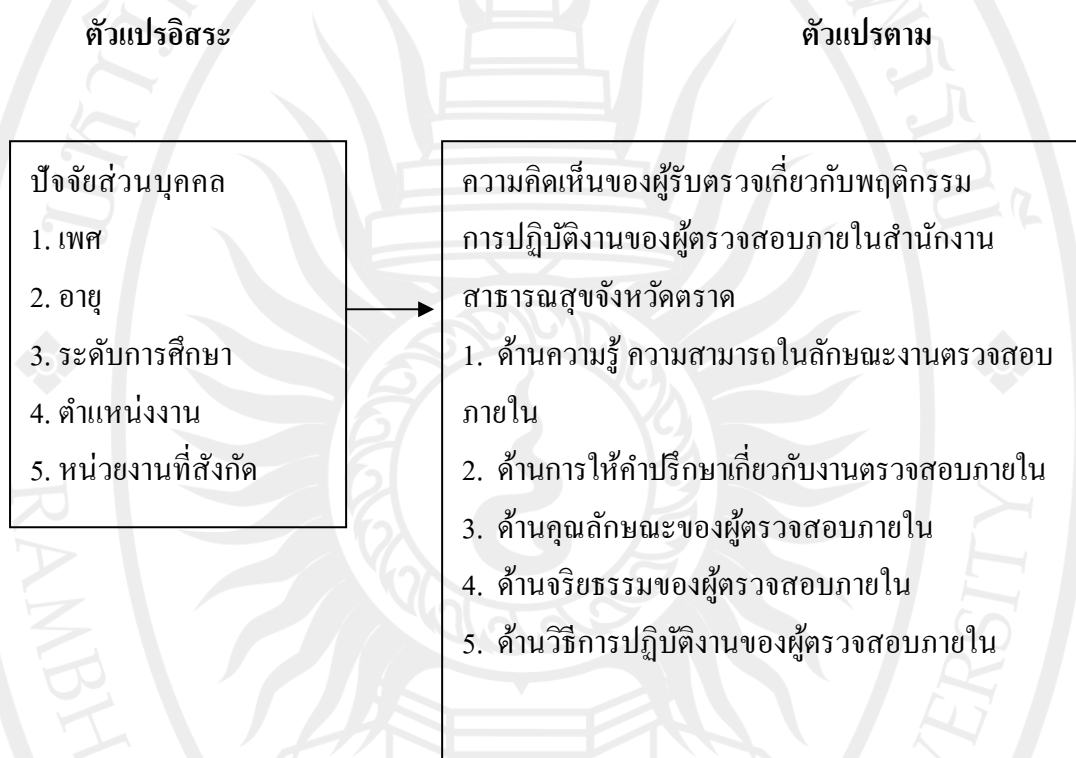
9.3 ด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง การแสดงออกของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม ความละเอียดรอบคอบ ความรับผิดชอบในงาน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม

9.4 ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง การแสดงออกของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติตนภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงาม มีหลักประกันความเชื่อมั่นที่เที่ยงธรรม มีความซื่อตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ และการปกปิดความลับ เคารพต่อสิทธิแห่งข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงานและไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน

9.5 ด้านวิธีการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง การจัดลำดับกระบวนการขั้นตอนในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่มีต่อหน่วยรับตรวจของผู้ตรวจสอบภายในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด ประกอบด้วย การวางแผนการตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้รับตรวจที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดแตกต่างกัน
2. ผู้รับตรวจที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดแตกต่างกัน
3. ผู้รับตรวจที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดแตกต่างกัน

4. ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดแตกต่างกัน
5. ผู้รับตรวจที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราดแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี